

Діти та сучасна казка

У нашому буковому краю природа, як таємнича ворожка, навіює дива, чарує, зваблює. Ні на мить не припиняється тут зачарування очей і серця довколишньою природою, від якої духовно багатшає людина. І відгукується казкою на співанку землі та всього, що світиться навкруги.

Буковина — край самобутніх звичаїв, легенд, переказів. Неповторний, незрівнянний, змальований та оспіваний багатьма талантами, що жили і творили тут свої теплі, лагідні, сумно-співчутливі, жартівливо-гнівні, допитливі, пізнавальні, пригодницькі казки. Казкову скарбницю, яку розпочинав Юрій Федькович зі своєю «Глогорожечкою» та «Бідолашком», підтримали Євгенія Ярошинська, Кирило Ластівка, Михайло Івасюк. Традиції творення для дітей гідно продовжила ціла плеяда нових майстрів слова, яким є що сказати дітям, чому навчити. На читацькому обрії з'явилися неповторні Марія Матіос, Зірка Мензатюк, Василь Мельник; поетичним словом заговорили з дітьми О. Свінціцький, О. Приходько-Возняк, самобутні Ольга Савченко та Василь Кукульняк. Усіх їх об'єднує небайдужість до долі цілого покоління, яке опинилося на роздоріжжі, з розмитими ціннісними орієнтирами. Вони хочуть допомогти дитині, яка потрапила під жорна неблаганного часу з його моральним занепадом, культом насилля і розпусти, зневагою до людської гідності. Цим людям не байдуже, що читають сьогоднішні діти, якими вони виростуть. І своїм словом разом з першими помічниками — бібліотекарями, вони намагаються нейтралізувати той страшний вплив, який чинить на незахищену душу дитини інформація з екранів телевізорів, сторінок періодичної преси. Це важливо робити для того, щоб діти зростали в атмосфері любові та взаєморозуміння, не були покинуті близькими людьми, які в пошуках кращої долі залишають їх напризволяще перед цим жорстоким світом. Ось тут і стають у пригоді казки, написані мудрими людьми, які художнім словом будять у дітях вогник тепла, даруючи надію. Працівники бібліотеки разом із небайдужими вчителями прагнуть, щоб дитину у світ ширих почуттів, добра і фантазії ненав'язливо повела казка, яка ніби свіжий вітерець роздмухує вогник дитячого мислення. Дитина чує казку з раннього віку і до певного періоду живе у ній як рівноправний член казкового світу. Цей світ близький і співзвучний дитині, він зустрічає її фантастичними образами, захоплюючими пригодами, барвистістю і яскравістю. У казці все підкоряється досконалим законам людського буття, тим ідеалам, які пройшли перевірку багатьма поколіннями, викристалізувалися, стали загальнолюдськими. Дітям легко прийняти ці ідеали. Поки наші юні читачі ще знаходяться в стані довірливого сприйняття світу, поки мислення казковими ідеалами є чи не основним та найголовнішим для них, у нас всіх: і тих хто пише казки, і педагогів, і бібліотекарів є можливість яскравими образами казки донести до дітей складні найголовніші принципи людської моралі.

Працюючи з дітьми і відшукуючи незвичайні форми роботи, ми завжди враховуємо реалії, в яких живемо. Адже сьогодні, на жаль, не у кожному домі книга є кращим другом дитини, і тому ми не залишаємо поза увагою вихід у світ жодної мудрої казки. А у казковому літературному просторі Буковини на щастя є люди, які з душею творять для дітей, їм не байдуже, в чиїх очах побачать відбиток світла дідової казки, вони плакають і дбають, щоб не загубилася «золота нитка покоління». Саме для цього у бібліотеці проводиться багато цікавих, незабутніх зустрічей юних читачів з живими казкарями, і ви б бачили, як діти сприймають сучасні казки, як вони спілкуються. Ми вже маємо певний досвід співпраці з нашими однодумцями — людьми, які творять і живуть поруч з нами. Обласну бібліотеку для дітей пов'язує багаторічна дружба з письменником Василем Мельником, якого знають не лише юні буковинці. Його книги виходили у видавництві «Веселка» і знайомі широкому колу читачів. Так от, Василь Мельник — це наш Дідо-Всевідо, який відкриває світ добра дітям у «Казкових гостинах» — цілому комплексі цікавих заходів, фантазій, вигадок. А обрали ми живим казкарем Василя Мельника не випадково, бо, крім того, що він написав вже добрий десяток книжечок для дитворі молодшого віку, він ще й від природи має великий дар казкаря-розповідника і вміє знайти влучне слово, спілкуючись з дітьми. Наш улюблений автор у 2006 році став лауреатом конкурсу «Коронація слова». Вихід жодної з його книг не залишився для нас поза увагою. У бібліотеці пройшли презентації та хрестини таких його книжок: «Дружня сімейка», «Веселчині стрічки», «Літаючий дзвоник» та ін.

Хотілося б розповісти про одну з таких «гостин» з нашим земляком. Підготовка тривала не менше місяця. Головні учасники цієї події — учні четвертого класу, перечитавши всі його казочки, від яких неможливо було відірватися, проілюстрували їх. Цікавими були їхні відгуки на конкретні казки із запитаннями до автора. Діти з безпосередністю характеризували вчинки героїв, давали їм оцінку. Так, Биндю Марина у своєму відгуку на казку «Реп'яшок» поспівчувала письменнику, що він

пережив страшний голод, і побажала прожити ще 100 років. Декого цікавило, чи правда, що він закінчив літературний інститут, чи він писав у школі з помилками тощо. Вів «Казкові гостини» В. Мельник з хлопчиком Буковинчиком — міцним горішком та його другом Веприком — героєм однойменної казки. Дітям також було представлено виставку книг «Чарівні перлини з Мельникової торбини». З самого початку бібліотекарі запропонували читачам підібрати до неї іншу назву на вибір із декількох: «Казкар з Буковини», «Віночок Мельникових казочок» та ін. Потім дехто з дітей робив рекламу однієї своєї улюбленої казки, щоб її захотілося почитати іншим. Зал прикрашали ілюстрації до казок, і кожен з авторів озвучував свої малюнки. Потім був конкурс-відгадка, під час якого дітям запропонували уявити себе героєм казки, і вони мали впізнати героя за його описом, діалогами та монологами. Ми вже згадували, що казки В. Мельника дуже добрі, повчальні, його героїв легко уявити і впізнати серед нас. Це показав і конкурс «Відгадай героя». Діти, читаючи вдома казки, виписували з них прислів'я та приказки, групували їх за темами та опускали в саморобні скриньки. На самкінець, як і годиться, була справжня прес-конференція — діти-репортери запитували про все, що хотіли дізнатися від цієї незвичайної людини. А незвичайний він ще тим, що полюбляє хороший, дотепний жарт, влучне слово (до речі, пише гумористичні книги і для дорослих). Цього року нашому улюбленому казкареві виповнюється 70 років. Так як наш край багатонаціональний, то В. Мельник видав свої казочки і румунською мовою в перекладі С. Гоцу. Герої його книг вчать бути щасливими, робити добро, мати цікаві захоплення, вони впевнені, що той, хто любить казки, швидко росте, а Клишоногий Михалко зробив висновок, що коли він буде читати різні книжки, то його вуха не будуть кволими.

На одній з таких гостин В. Мельник познайомив читачів зі своїм учнем В. Кукульняком, для нас, бібліотекарів, вже відомим автором казок «Жовтоносик», «Стежками рідного краю» для молодших школярів. Його книги — це слово батька до улюблених дітей, дідуся до онуків. Він веде нас у своїх казках-легендах стежками рідного краю, де загадковість, таємничість, фантастичний сюжет не заважають ставити перед дитиною питання про вічні цінності: що породжує зло, що дорожче — повітря чи золото. Ці казки-легенди розкривають дітям значення багатьох знайомих назв сіл, місцевостей. Є у В. Кукульняка казка «Благословення для мами», яка торкає дуже болючу для нашого краю проблему — покинутих батьками-заробітчанами дітей. Адже у нас в школах не має жодного класу, де б не вчилася 2–3 покинутих напризволяще дитини. Готуючись до зустрічі з автором, діти виконували своєрідне домашнє завдання, вони писали листа до далекої мами або сусідки, чії дітки покинуті на бабусь. Потім, під час зустрічі з письменником, вони читали йому свої роботи та обговорювали їх.

Разом із читачами-учнями СШ № 4 ми були на виставі лялькового театру за п'єсою-казкою «Чарівний топірець», написаною нашим краянinom Василем Довгим. Невдовзі після перегляду в «Казкових гостинах» відбулося очне знайомство з цим не тільки відомим драматургом, а й тележурналістом. Ведучою була актриса лялькового театру Марія Нагалюк — людина, яку наші читачі знають по бібліотечних міні-виставах. Діти ретельно підготувалися до зустрічі і з гостями, і з страшним Мольфаром, Чугайстриком, Щезником (героями казки-п'єси), вони зіграли сценки з цієї п'єси, вигадавши свої діалоги, уявили себе в ролі автора, по-своєму переписали сценарій, попросивши у автора вибачення.

На нашій буковинській книжковій полиці з'явилася ще одна дуже помітна гостя — книга з родини Стефаників. Це казка-мандрівка «Оленчина ботаніка», написана В.І. Стефаником, який є родичем знаменитого новеліста. Яку любов до кожної рослиночки, травиночки рідної землі і знання про них принесли дідуся зі своєю онукою Оленкою! На незвичайній зустрічі з учнями 2-А класу школи № 3, де вчиться дівчинка, фото якої вміщено на обкладинці книги разом із дідусям, і яка мандрує з ним по луках, полонинах, її однокласники трішки з задрістю і увагою вслухалися в розповідь дідуся. Потім кожен з дітей показував свої малюнки улюбленої рослини і гербарії та говорив своїй однокласниці, що він теж пише сам свою книгу, бо не в кожного ж є такий дідусь.

Ось так, граючись, змагаючись, ми знайомимо своїх читачів з сучасною казкою. Запам'яталися слова, сказані дітям Парасковією Нечаєвою — директором музею В. Івасюка на одній із зустрічей, де вона по-доброму позаздрила дітям, яким випадала така щаслива нагода — спілкування з живими творцями казок. І хоч поки що діти не усвідомлюють значення цих зустрічей, але вони обов'язково їх запам'ятають і будуть колись розповідати своїм дітям.